

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-81/23-E

Název	Základní škola, Luže, okres Chrudim
Sídlo	Komenského 254, 538 54 Luže
E-mail	zs.luze@tiscali.cz
IČO	70 156 743
Identifikátor	650 018 290
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vít Hospodka
Zřizovatel	město Luže
Místo inspekční činnosti	Komenského 254, Luže Žižkova 253, Luže
Inspekční činnost na místě	6. až 8. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola, Luže, okres Chrudim (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. Základní vzdělávání je aktuálně organizováno

v 15 třídách. Od 1. 9. 2021 byla zřízena přípravná třída, ve které se vzdělávalo 11 dětí. Ke dni inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 317 žáků z celkové kapacity 500. Naplněnost školy stoupá. Od minulé inspekční činnosti se zvýšil také počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ve škole se vzdělávali tři žáci s odlišným mateřským jazykem. Výuka je vedena podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *ZŠ v Luži*. Výuka v přípravné třídě probíhá podle *Školního vzdělávacího programu pro přípravnou třídu ZŠ LUŽE*.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je organizováno ve čtyřech odděleních, nejvyšší povolený počet žáků byl 100 přihlášenými žáky naplněn. Činnost vychází z cílů školního vzdělávacího programu pro školní družinu *Skřítci hradu Košumberk*. Od školního roku 2021/2022 zahájil svoji činnost školní klub s nejvyšším povoleným počtem 20 účastníků. Žákům nepřijatým do školní družiny (4. a 5. ročník) nabízí smysluplné trávení volného času po vyučování. Obsah vzdělávání je uveden ve *Školním vzdělávacím programu pro školní klub ZŠ Luže*.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od 1. 8. 2018 došlo ke změně ředitele školy. Ředitel ve své koncepci rozvoje pro období do roku 2024 stanovil střednědobé cíle pro jednotlivé oblasti, které reagují na konkrétní potřeby školy. Od minulé inspekční činnosti došlo ke konkretizaci jednotlivých cílů, které identifikují podmínky potřebné pro jejich dosažení. Realizované cíle jsou každý rok účelně vyhodnocovány na závěrečné pedagogické radě. Vedení školy (ředitel i jeho zástupce) se průběžně domlouvají na vedení jednotlivých oblastí činnosti školy a jejich následné kontrole.

Přenos informací a řešení aktuálních problémů probíhá operativně při běžném denním setkávání zaměstnanců školy, na provozních poradách a pedagogických radách. Snaha všech zúčastněných o vytváření partnerského prostředí a přátelské vztahy mezi zaměstnanci podporují příjemné učební prostředí. Od minulé inspekční činnosti jsou nově ustanoveny metodické orgány, ve kterých probíhá účelná výměna zkušeností a spolupráce vyučujících. Plán hospitační činnosti je konkrétně vymezen a vhodně realizován. Ke zkvalitnění vzdělávacího procesu by mohlo přispět četnější zařazení vzájemných hospitací učitelů. Vedení školy podporuje tandemovou výuku, která probíhá na prvním i druhém stupni, což příznivě přispívá ke vzájemné spolupráci učitelů. Realizace plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je účelně nastavena. Vychází ze zájmu učitelů a z potřeb školy. Mezi prioritní témata patří rozvoj digitálních kompetencí, zkvalitnění tandemové výuky a práce s třídním kolektivem.

Ředitel školy část kompetencí přenesl na svého zástupce. Ostatní úkoly jsou účelně delegovány na koordinátory specializovaných činností. Vzdělávací proces zajišťuje tým odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků včetně pěti vychovatelek a dvanácti asistentů pedagoga. Nově přijatí pedagogové mají po dobu dvou let přiděleného uváděcího učitele, se kterým konzultují zejména didaktické postupy ve výchovně vzdělávacím procesu.

Materiální podmínky jsou od minulé inspekce zlepšovány postupnou rekonstrukcí, modernizací učeben a prostor školy včetně nového vybavení (školní dílna, šatny, počítačová učebna, sociální zařízení, školní družina, školní jídelna, přístavba tělocvičny, prostory pro pedagogy). Nově vznikl prostor určený pro jednání s rodiči a byl vybudován čtenářský koutek pro žáky. Pozitivním zjištěním je bezbariérovost hlavní budovy. Obnovena byla

školní zahrada v rámci projektu *Přírodní zahrady*. Celkové prostředí školy působilo čistě a esteticky, k čemuž přispívá tematická výzdoba, na které se podílejí svými výrobky žáci.

Ke své činnosti užívá školní družina samostatné herny pro svoje tři oddělení. Negativem je minimální herní prostor bez vhodných odpočinkových míst pro čtvrté oddělení, které je součástí kmenové třídy. Společně se školními lavicemi prostředí málo napomáhá relaxaci po vyučování a utváření sociálních vztahů žáků.

Finanční prostředky škola získává také z projektů (Šablony, Rozvojové programy) a ze sponzorských darů (*Potravinová pomoc dětem*).

Hodnocení průběhu vzdělávání

V přípravné třídě měly děti dostatek příležitostí k volné hře, vlastním aktivitám a vytváření prosociálních vztahů, rozvoji manipulačních dovedností i spontánnímu pohybu. Volný přístup k hračkám a pomůckám podporoval jejich samostatnost.

Na prvním stupni byli žáci vhodnými způsoby motivováni k dosažení cílů výuky, se kterými byli seznámeni ve většině hospitovaných hodin. Výukové cíle v menší míře reagovaly na potřeby a výsledky žáků, ale byly ve většině hodin účelně vyhodnocovány nejen učiteli, ale i žáky. Postojové cíle byly rozvíjeny ve větší míře. Metody výuky a úlohy pro žáky podporovaly dosažení vzdělávacích cílů. Využívána byla zejména účelná samostatná práce žáků, v menší míře frontální způsob výuky. V některých hodinách byla využita efektivní forma skupinové práce nebo účinné práce ve dvojicích, což zvyšovalo účelnost vzdělávacího procesu. Zájem žáků o učení učitelé podporovali názornými pomůckami a zčásti i prostřednictvím digitálních technologií, které žáci účelně samostatně využívali v menší míře. Ojedinele byla výuka diferencovaná pro podporu nadaných žáků nebo jejich případný zájem o určité téma. Aktivita žáků byla občas podporovaná také využitím zavedených hodnoticích pravidel. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, tím se zvyšovala motivace žáků k dokončení zadané práce. Přítomné asistentky pedagoga vhodně podporovaly žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a podle výukové situace ve třídě i ostatní žáky. Jejich spolupráce s vyučujícími byla přínosná, přispívala ke zvyšování vzdělávací úrovně žáků a jejich učebnímu pokroku. Vzhledem k tomu, že byla minimálně zařazována práce s různými informačními zdroji, bylo by vhodné zaměřit se na možnosti jejich častějšího využívání. Žáci se tak učí informace vyhledávat, třídit, analyzovat a aplikovat. Sebehodnocení žáků probíhalo v závěru vyučovací hodiny, ale často pouze formálně. Pozitivním zjištěním bylo, že většina učitelů podněcuje žáky k rozvoji kritického myšlení, také k pochopení souvislostí a rovněž byla patrná systematická práce s chybou při tandemové výuce, což zefektivňuje vzdělávací proces.

V hospitovaných hodinách na druhém stupni převládala přívětivá pracovní atmosféra a partnerská komunikace pedagogů s žáky. Až na výjimky byla zřetelná vzájemná důvěra a respektování dohodnutých pravidel. Vzdělávací cíle byly častěji zaměřovány za téma hodiny. Práce s cílem hodiny je příležitostí pro zařazení tématu do dalšího vzdělávání pedagogů (např. společné vzdělávání, dostupné webinarů, odborná literatura).

Učitelé přistupovali k žákům s pozitivním očekáváním a tím podporovali jejich učení. Zpravidla vyváženě i účelně střídali frontálně vedenou výuku se samostatnou prací žáků. Rozvíjeli spolupráci mezi žáky zařazováním skupinové práce či práce ve dvojicích do výuky, četnost kooperačních aktivit byla různá.

Zájem o učivo byl podpořen uváděním zajímavostí k tématu, názornými pomůckami i multimediálními prostředky. Vedení žáků k diskusi o souvislostech mezi jevy a vlastní

argumentaci bylo zřejmé ve více hodinách. Účinnost osvojování cizích jazyků zvyšovalo propojování učiva gramatiky s názornými pomůckami, poslechovými ukázkami a aplikacemi prostřednictvím digitálních technologií. K účinnějšímu rozvoji jazykových kompetencí by přispělo vedení výuky v daném cizím jazyce. Uplatněná forma tandemové výuky v jedné z hodin cizího jazyka zatím nemá požadovaný efekt pro zapojení všech žáků do výuky i pro individualizaci vzdělávání. Promyšlené vedení žáků k hudebním činnostem, jejich časté povzbuzování a průběžné oceňování jejich výkonů učitelkou mělo vliv na dobrou spolupráci v průběhu celé hodiny.

Pro výraznější podporu rychlejších nebo nadanějších žáků, případně se zájmem o určité téma, byla výuka diferencovaná jen v malé míře. Pravidelnou součástí výuky byla v různých formách kontrola správnosti úkolů a krátké ověřování pochopení učiva. Pouze v ojedinělých případech bylo pozorováno účelné sebehodnocení žáků či vrstevnické hodnocení. Hodiny byly většinou uzavřeny slovní pochvalou žáků. Bylo by vhodné zaměřit se více na závěrečné shrnutí získaných poznatků, ověření úrovně pochopení učiva a formativní zhodnocení práce žáků. Získaná zpětná vazba je pak dobře využitelná pro další individualizaci nebo diferenciaci vzdělávacích cílů. Dobrou úroveň měla v procesu učení spolupráce učitelů s asistentkou pedagoga ve prospěch podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků s odlišným mateřským jazykem a také ostatních žáků ve třídě.

Práci s informacemi bylo věnováno málo času, žáci nebyli vedeni k jejich vyhledávání, analyzování, zobecňování, nebylo podporováno myšlení v souvislostech. Hlavním nositelem poznatků byl učitel. Na rozdílné úrovni bylo využití dostupné digitální techniky, pokud byla využita, tak většinou učiteli, méně často žáky. V závěru hodin většinou proběhlo krátké shrnutí práce žáků, někdy zasahovalo do přestávky a někdy chybělo úplně. Pokud byly ověřovány osvojené vědomosti, pak se jednalo o rozhovor učitele s několika žáky, kdy zpětnou vazbu poskytoval sám učitel.

Průběh činností ve školní družině a školním klubu odpovídal cílům zájmového vzdělávání. Žáci měli po dopoledním vyučování dostatek času pro pohybovou relaxaci, odpočinek i rozvoj nadání při různých činnostech. Náměty činností, tematické oslavy a další organizované aktivity včetně prezentace na veřejnosti přispívají k účelnému využití volného času žáků po vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň vzdělávání v základní škole učitelé monitorují průběžně, za přispění obvyklých diagnostických a evaluačních nástrojů (pedagogické pozorování, ověřování získaných vědomostí a dovedností atd.). Informace o naplňování očekávaných výstupů zaznamenávají formou klasifikace. Získané údaje o posunech žáků jsou účelně evidovány.

Pravidelně jsou také sledovány vzdělávací výsledky na úrovni tříd. Na konci školního roku 2021/2022 na prvním stupni prospělo s vyznamenáním 65 % žáků. Naopak na druhém stupni jich bylo méně (33 %), ale nastal pozitivní posun od minulé inspekční činnosti (20 %). Celkově neprospělo 17 žáků a opravné zkoušky vykonalo 10 žáků.

Školská poradenská zařízení mají v péči 53 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Devět žáků má vypracovaný individuální vzdělávací plán, čtyři žáci navštěvují *předmět speciálně pedagogické péče* a dvěma žákům je poskytována pedagogická intervence.

Komplexní poradenské služby pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy poskytuje výchovná poradkyně, která zároveň vykonává funkci kariérové poradkyně a školní metodička prevence. Externě ve škole působí školní psycholožka a sociální pedagožka,

v roce 2022 i speciální pedagožka. Výchovná poradkyně úzce spolupracuje s třídními i ostatními učiteli a asistenty pedagoga. Zabývá se zejména problematikou vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, komunikuje se školskými poradenskými zařízeními a informuje ostatní pedagogy o obsahu doporučení pro jednotlivé žáky. Poskytuje učitelům metodickou pomoc při naplňování podpůrných opatření, doporučením je průběžné vyhodnocování jejich efektivity a zařazení hospitační činnosti ve třídách se začleněnými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola na základě znalosti a vyhodnocení možností a výsledků žáků školy a jejich potřeb realizuje systém vlastních podpůrných aktivit, kterými jsou zejména doučování v matematice, českém jazyce a cizím jazyce. Vypracovaný preventivní program odpovídá potřebám školy. Jeho součástí je i strategie předcházení školní neúspěšnosti a krizový plán školy, který zahrnuje postupy a řešení při výskytu projevů rizikového chování. Škola sleduje klima školy s využitím dotazníkových šetření, pracuje se vztahy ve třídě a ve škole prostřednictvím třídnických hodin, realizací projektových dnů a výjezdových akcí.

Vedení školy sleduje výsledky vzdělávání žáků, projednává je na pedagogické radě a také je propojuje s hospitační činností. Příčiny neprospěchu žáků se škola snaží odhalit a hledat individuální řešení.

Škola spolupracuje s mnoha institucemi mj. Mateřská škola, Luže, okres Chrudim (návštěvy žáků prvních tříd v mateřské škole a předškoláků v základní škole), Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé (Den Země; Vánoční tvoření, návštěvy v parku a muzeu), hrad Košumberk (návštěvy žáků, *Slavnostní vyřazování žáků 9. ročníků*). Je navázán kontakt se *Základnou školou s mateřskou školou, Školská 2, Podolínec* na Slovensku za účelem navázání partnerství mezi školami.

Žáci se zapojují do různých předmětových soutěží a olympiád, často se účastní sportovních soutěží.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo 1. 8. 2018 ke jmenování ředitele školy,
- průběžné zlepšování materiálních podmínek školy,
- zřízení přípravné třídy vytvořilo prostor pro snadnější začlenění dětí do základního vzdělávání,
- zřízení školního klubu pro další zájemce neumístěné do školní družiny,
- zvyšující se počet žáků.

Silné stránky

- Podněcování žáků k rozvoji kritického myšlení a k pochopení souvislostí na prvním stupni,
- k minimalizaci rizikového chování žáků a smysluplnému trávení jejich volného času přispívá zájmové vzdělávání, nabídka zájmových útvarů, projektové dny, preventivní programy a prezentace školy na veřejnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Méně častá diferenciacie výuky, která by podpořila žáky nadané a rychleji pracující,
- rozdílná úroveň vedení žáků k sebehodnocení a vzájemného hodnocení,

- minimální využívání různých informačních zdrojů a digitálních technologií ve výuce snižuje efektivitu vzdělávání žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Doplnit hodnotící procesy o prvky efektivního sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků,
- diferencovat učivo a výrazněji podpořit nadanější a rychlejší žáky,
- orientovat další vzdělávání pedagogů na práci s výukovými cíli zaměřenými na potřeby žáků,
- více využívat digitální technologie a různé informační zdroje ve výuce a tím zefektivnit vzdělávací proces,
- více využívat různé informační zdroje ve výuce, vést žáky k vyhledávání informací,
- zvážit možnosti pro zlepšení herního prostoru oddělení školní družiny v kmenové třídě; minimální herní prostor bez vhodných odpočinkových míst málo napomáhá relaxaci po vyučování a utváření sociálních vztahů žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 6. 2. 2023
2. *Koncepce rozvoje Základní škola, Luže, okres Chrudim 2018-2024*
3. Školní matrika, školní rok 2022/2023 (výběr)
4. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
6. Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu ZŠ Luže s platností od 1. 9. 2021
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ v Luži s platností od 1. 9. 2020
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ v Luži s platností od 1. 9. 2021
9. Školního vzdělávací programu pro školní družinu *Skřítci hradu Košumberk* s platností od 1. 9. 2019
10. Školní vzdělávací program pro školní klub s platností od 1. 9. 2021
11. Školní řád platný od 23.10. 2020
12. Vnitřní řád školní družiny s platností od 10. 2. 2021
13. Vnitřní řád školního klubu s platností od 1. 9. 2021
14. Rozvrh hodin tříd, školní rok 2022/2023

15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr), školní rok 2022/2023
16. Třídní knihy, školní rok 2022/2023
17. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2022/2023
18. Zápisní listky, školní rok 2022/2023
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2022/2023
20. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (výběr), školní rok 2022/2023
21. Preventivní program pro školní rok 2022/2023 s platností od 1. 9. 2022
22. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-239/17-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Martina Černá, školní inspektorka

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková,
školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.